

Raport o Stanie gminy Lipowa za rok 2021

Autor prezentacji:
Małgorzata Michalska – Gąsiorek

Osobowość Ziem Górskich w kategorii „Samorządowiec/Polityk roku 2021

K Konkurs Osobowość Ziem Górskich - Gala Finałowa 2021

SAMORZĄDOWIEC
POLITYK ZIEM GÓRSKICH

Jan Górski
Wójt Gminy
Lipowa

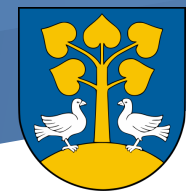
Do obejrzenia Udostępnij

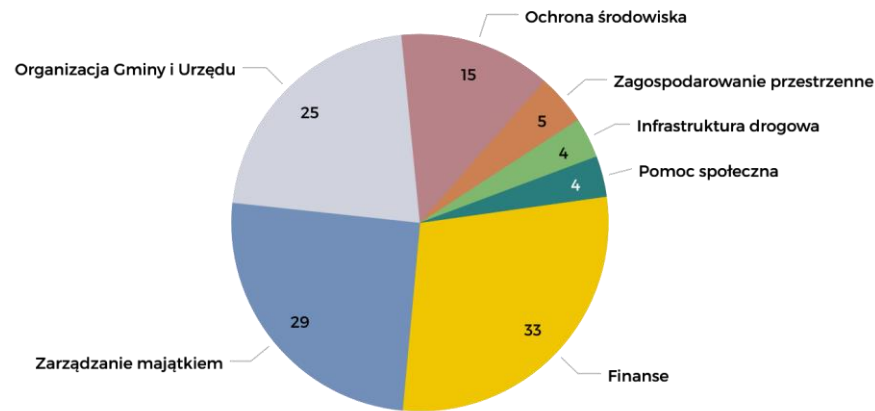
WIĘCEJ FILMÓW

Realizacja uchwał Rady Gminy Lipowa

Uchwały Rady Gminy według obszarów

W 2021 roku Rada Gminy Lipowa obradowała zgodnie z planem pracy przyjętym Uchwałą Nr NR XXXI/229/21 z dnia 28 stycznia 2021 r. Wypełniając dyspozycję zawartą w planie pracy w 2021 roku Rada obradowała na 13 posiedzeń podczas, których podjęła **117 uchwał**.

Zdecydowana większość uchwał podjętych przez radę dotyczyła spraw finansowych gdzie dokonywano zmian w uchwale budżetowej oraz wieloletniej prognozie finansowej gminy.

Drugim często poruszonym zagadnieniem były kwestie zarządzania majątkiem tj. sprzedaży, zgody na zawarcie umów dzierżawy.

Wiele uchwał dotyczyło również spraw organizacyjnych Gminy i Urzędu

Realizacja polityk programów, strategii

Gmina realizowała politykę rozwoju przyjętą w strategii i programach gminnych. Rok 2021 był kolejnym etapem wdrażania przyjętych założeń strategicznych, sformułowanych na bazie oczekiwań mieszkańców gminy. Podejmowane działania rozwojowe ukierunkowane były na tworzenie dobrych warunków do życia i pracy (zgodnie z potrzebami mieszkańców), kształtowanie ładu przestrzennego, ochronę i promocję gminy oraz zrównoważone gospodarowanie jej zasobami. Częściowo określone cele strategiczne i operacyjne zrealizowane zostały w zakresie zadań inwestycyjnych takich jak: przygotowanie dokumentacji projektowych, budowy sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, modernizacja dróg gminnych, rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, budowa oświetlenia ulicznego, inwestowanie w odnawialne źródła energii. Szczegółowy wykaz zrealizowanych inwestycji zawiera dalsza część raportu. Natomiast pozostałe cele strategiczne i operacyjne zostały zrealizowane w formie przyjętych przez Radę Gminy programów.

Lp	Nazwa dokumentu	Obszar
1.	Strategia Rozwoju Gminy Lipowa do 2020 roku	Ogólny
2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lipowa z 2015 roku	Planowanie przestrzenne
3.	Program ochrony środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2022-2025	Ochrona środowiska
4.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa.	Ochrona środowiska
5.	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Lipowa w 2021 roku.	Ochrona środowiska
6.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lipowa na lata 2018-2023	Pomoc społeczna
7	Wieloletni gminny program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” na terenie Gminy Lipowa na lata 2019-2023.	Pomoc społeczna
8.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lipowa na rok 2021	Ochrona zdrowia
9.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2021 r.	Pomoc społeczna
10.	Program Współpracy Gminy Lipowa z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami określonymi w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021	Pomoc społeczna

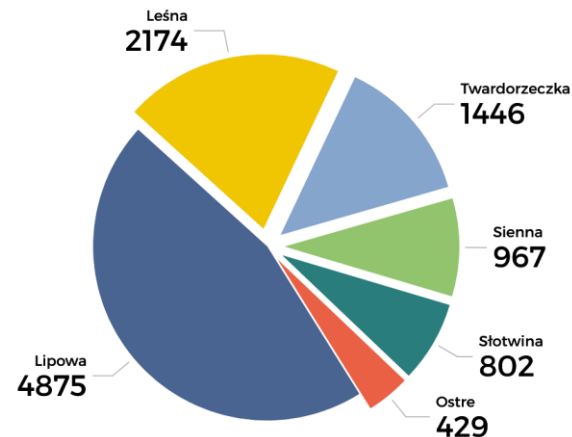
Liczba mieszkańców na koniec 2021 r.

 10 693

Liczba stałych mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy Lipowa			
Miejscowość	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
Lipowa	2500	2375	4875
Leśna	1127	1074	2174
Twardorzeczka	739	707	1446
Sienna	498	469	967
Słotwina	418	384	802
Ostre	238	191	429
Ogółem:	5520	5173	10693

Ludność wg sołectw

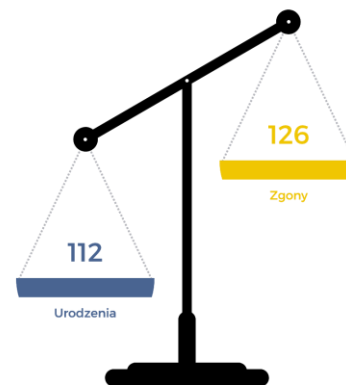
Liczba mieszkańców na koniec 2021 r.

Liczba urodzeń i zgonów w 2021 roku

Miejscowość	Urodzenia	Zgony
Lipowa	56	48
Leśna	19	27
Twardorzeczka	12	15
Sienna	8	13
Słotwina	12	10
Ostre	5	13
Ogółem	112	126

Urodzenia i zgony

zgłoszenia nowego miejsca pobytu
stałego dopełniło

• 315 osób

z pobytu stałego z terenu naszej Gminy na
swoją wniosek wymeldowało się

• 67 osób

pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące na
terenie gminy Lipowa zgłosiło

• 54 osoby

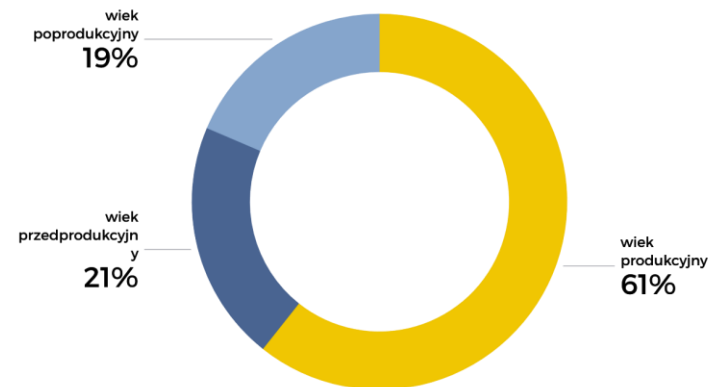
związek małżeński zawarło

• 112 Osób

Struktura demograficzna

Liczba mieszkańców wg wieku i płci				
	Grupa wiekowa	Mężczyzna	Kobieta	Razem
Wiek przedprodukcyjny	0-17	1110	1108	2218
Wiek produkcyjny	M: 18-64	3396	-	6488
	K: 18-59	-	3092	
Wiek poprodukcyjny	M: 65+	667	-	1987
	K: 60+	-	1320	
	Ogółem	5173	5520	10 693

Wiek przedprodukcyjny: 0-17

Wiek produkcyjny: 18-65 dla mężczyzn i 18-60 dla kobiet

Wiek poprodukcyjny: 65+ dla mężczyzn i 60+ dla kobiet

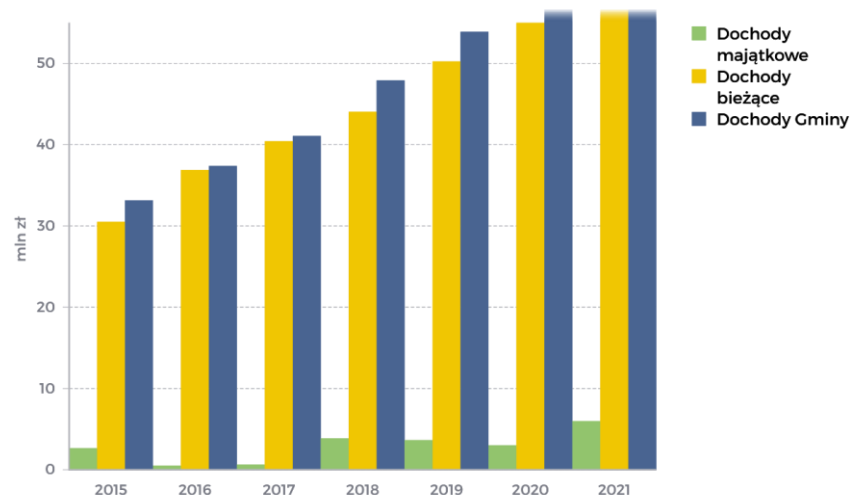
Realizacja budżetu gminy: Dochody

Plan wykonania dochodów w roku 2021 w gminie Lipowa:

Plan: 65 333 273,60 zł
Wykonanie: 66 170 322,17 zł (101,28 % planu)

Rok budżetowy	Dochody bieżące	Dochody majątkowe	Wykonanie dochodów ogółem
2016	36 884 939,14	499 129,03	37 384 068,17
2017	40 412 314,74	659 285,69	41 071 600,43
2018	44 043 307,24	3 869 256,71	47 912 563,95
2019	50 238 856,52	3 642 350,19	53 881 206,71
2020	55 302 333,69	2 263 988,56	57 566 322,25
2021	60 446 500,33	5 723 821,84	66 170 322,17

Wykonanie dochodów Gminy Lipowa w latach 2015-2021

Realizacja budżetu gminy: Wydatki

Plan wykonania wydatków w roku 2021 w gminie Lipowa:

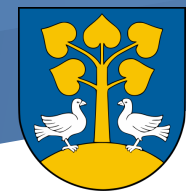
Plan: 67 530 448,52 zł

Wykonanie: 59 835 620,65 zł (88,61% planu)

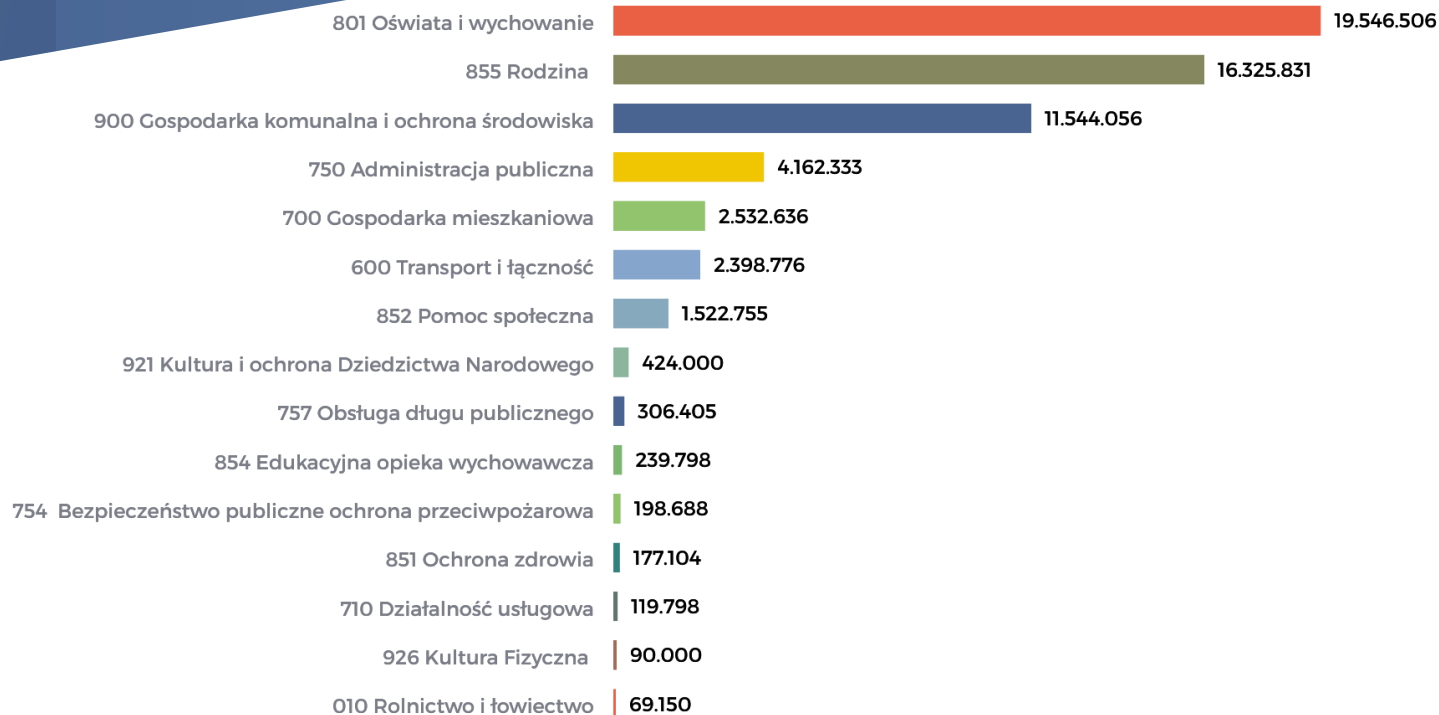
Rok budżetowy	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe	Wykonanie wydatków ogółem
2016	33 912 063,96	3 417 896,37	37 329 960,33
2017	37 318 873,69	5 655 998,17	42 974 871,86
2018	40 035 492,45	7 828 757,51	47 864 249,96
2019	44 805 577,40	7 708 788,03	52 514 365,43
2020	50 512 502,09	3 534 420,40	54 046 922,49
9 2021	54 162 277,44	5 673 343,21	59 835 620,65

Wykonanie wydatków Gminy Lipowa w latach 2015-2021

Wykonanie wydatków budżetu według działów klasyfikacji budżetowej w zł

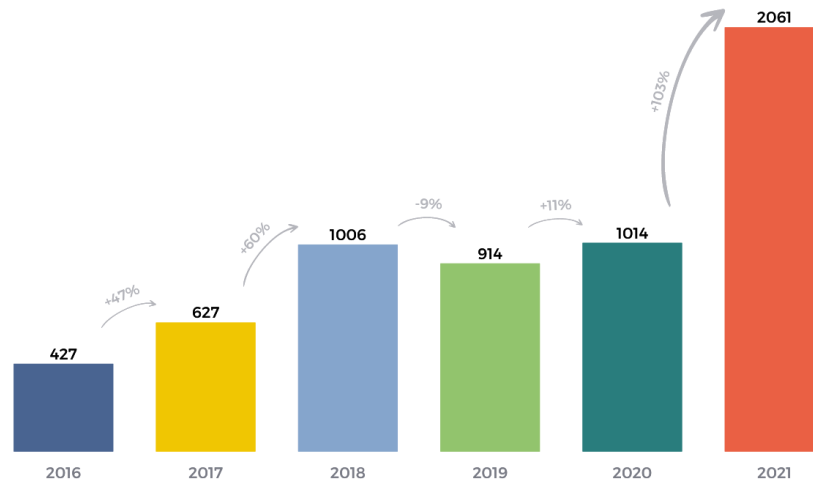

Splata kredytów i pożyczek w latach 2016-2021

Splata kredytów i pożyczek w latach 2016-2021

Rok budżetowy	Splata kredytów i pożyczek
2016	426 500,00
2017	626 886,73
2018	1 006 037, 43
2019	914 144,00
2020	1 014 144,00
2021	2 061 144,00

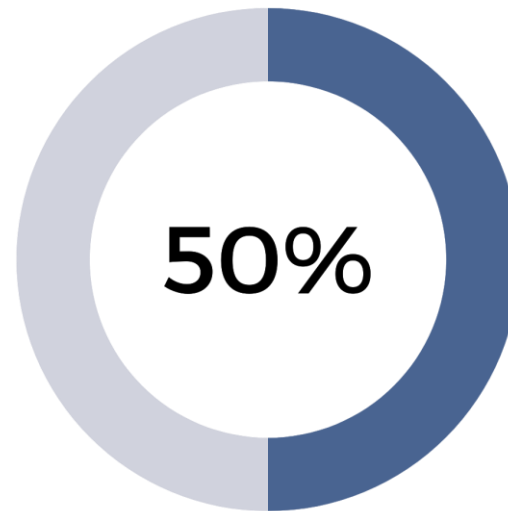
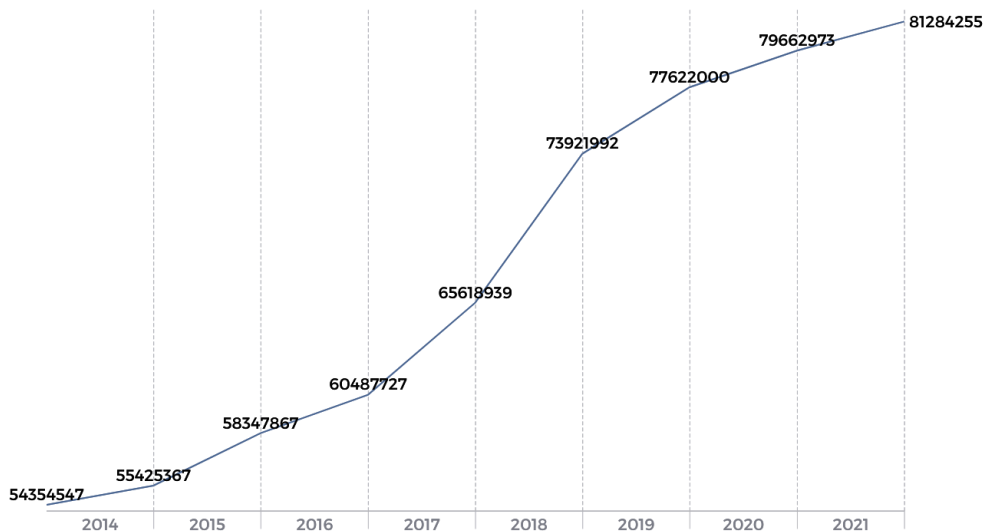

Rok 2021 zamknął się **nadwyżką budżetową** w wysokości **6 334 701,52 zł.**

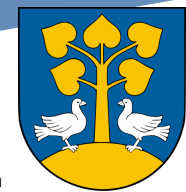
Stan mienia komunalnego

Wzrost wartości majątku Gminy w latach 2014-2021

Realizacja programu Ochrona środowiska

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Ochrona klimatu i jakości powietrza

W ramach realizacji niniejszego Programu w 2021 r. podjęto działania:

- Przebudowę nawierzchni dróg gminnych, powiatowych, utwardzanie dróg i poboczy
- Modernizacja oświetlenia w gminie.
- Modernizacja obiektów użyteczności publicznej poprzez wdrażanie rozwiązań ograniczających niską emisję wymiany kotłów, wymiany stolarki okiennej, odnawialne źródła energii
- Informowanie społeczeństwa, o jakości powietrza poprzez udostępnienie informacji na stronie internetowej w zakładce czyste powietrze

Ochrona środowiska

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Zachęcanie mieszkańców do uczestnictwa w programach mających na celu rozpowszechnianie i umożliwianie pozyskania środków na instalację źródeł OZE w ramach ograniczenia niskiej emisji realizowanych przez Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu.

Gospodarka wodno-ściekowa

Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej na terenie gminy zadanie realizowane przez Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu, którego gmina Lipowa jest członkiem. Prace, które są prowadzone w ramach Fazy II A są kontynuacją działań podjętych w ramach Fazy II Projektu i obejmują głównie dalszą rozbudowę infrastruktury kanalizacyjnej oraz likwidację tzw. „białych plam” na mapach sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

Program „Czyste Powietrze”

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Gmina podpisała porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w sprawie realizacji **Programu Czyste Powietrze**. W ramach porozumienia w gminie funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu Czyste Powietrze, w którym mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w zakresie złożenia wniosku o dofinansowanie oraz pomoc w skompletowaniu dokumentów potrzebnych do rozliczenia inwestycji. W roku 2021 złożono blisko **20 wniosków** o dofinansowanie. Łącznie (poprzez punkt oraz indywidualne) do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2021 r. z terenu Gminy Lipowa zostało złożone **137 wniosków**.

W otwartym punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym Programu Czyste Powietrze udzielono ponad **120** porad i konsultacji.

Ochrona środowiska

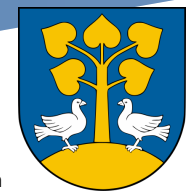
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomnych zwierząt podjęty uchwałą Rady Gminy Lipowa Nr XXXV/250/21

W ramach niniejszego programu podjęto następujące działania:

- Podpisanie umowy ze Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt.
- Współpraca z Fundacją Budrysek.
- Zlecono realizację zadania publicznego fundacji Terraspei pt: Kastracja i sterylizacja zwierząt na kwotę **8 000,00 zł**
- Zapewniono całodobową opiekę weterynaryjnych w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.; sprawowano opiekę nad kotami wolnożyjącymi w tym ich dokarmianie.

Wydatki poniesione w ramach programu: **21 376,42 zł**

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Gospodarka odpadami i zapobiegania powstawania odpadów

- Ewidencja zbiorników bezodpływowych na ścieki i przydomowych oczyszczalni ścieków – 25 zarejestrowane zbiorniki
- Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy, monitoring dzikich wysypisk odpadów. W 2021 roku nie odnotowano dzikich wysypisk.
- Prowadzono kontrolę w zakresie właściwego gospodarowania ściekami przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych.
- Usuwanie wyrobów zawierających azbest – **154,95** tony wyrobów azbestowych wyroby z 62 budynków jednorodzinnych
- koszt: **44 255,48 zł** – dofinansowanie **70% z budżetu gminy**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 podjęty uchwałą Rady Gminy Lipowa Nr XXXV/252/21

W ramach niniejszego Programu w 2021 r. podjęto następujące działania:

- 1) ograniczenie i zmniejszenie występowania przemocy w rodzinie.
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 3) tworzenie i prowadzenie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przez cały rok działał **Punkt Konsultacyjny**, w którym mieszkańcy mogli uzyskać psychologiczną pomoc.

Współpracowano z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, w którym organizowane były spotkania powołanych grup roboczych, na których ustalano plan pomocy rodzinie

W 2021 roku wpłynęło **10 „Niebieskich Kart”**, które zostały złożone przez funkcjonariuszy Policji.

Odbyły się **4 spotkania** Zespołu Interdyscyplinarnego oraz **102** spotkań grup roboczych.

Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze pracowały z **26** rodzinami.

Programy społeczne

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Lipowa podjęty uchwałą rady gminy Lipowa Nr XXVIII/2019/20 z dnia 3 grudnia 2020

W ramach niniejszego Programu w 2021r podjęto następujące działania:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła wyjaśnienia w sprawie okoliczności wskazujących na nadużywanie alkoholu wobec **46** postępowań w tym:

9 osób skierowano na badanie do biegłych sądowych celem sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

4 wnioski złożono do Sądu Rejonowego w Żywcu celem zastosowania leczenia odwykowego.

Z Punktu Konsultacyjnego skorzystało **198 osób**.

Wydatki poniesione
w ramach programu:
123 318,97 zł

Programy społeczne

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020

Z działań profilaktycznych zrealizowano:

W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Lipowej – warsztaty profilaktyczne dla uczniów– dokończenie z roku 2020

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Twardorzeczce - przeprowadzono XIV Konkurs Wiedzy z zakresu uzależnień, w którym biorą udział uczniowie szkół powiatu żywieckiego.

We wszystkich Zespołach Szkolno-Przedszkolnych przeprowadzono warsztaty dla uczniów klas IV-VIII z zakresu współczesnych uzależnień – prowadzący Pan Krzysztof Piersa.

Przeprowadzono warsztaty z psychologiem dla rodziców.

W okresie od lutego do października prowadzone były warsztaty i zajęcia w świetlicy środowiskowej w Twardorzeczce i w Leśnej, gdzie dodatkowo prowadzono warsztaty w czasie wakacji.

Przeprowadzono szkolenie dla przyszłych realizatorów rekomendowanego programu profilaktycznego „Domowi detektywi” dla klas V.

Wspólnie z Komisarzatem Policji w Łodygowicach zorganizowano akcję na temat bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży.

Programy społeczne

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020

Program Współpracy Gminy Lipowa z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie podjęty uchwałą XXVIII/219/20

W ramach niniejszego Programu w 2021r. Podjęto następujące działania: podpisano

15 umów

w tym **5** z konkursu i **10** z art. 19 a tzw. małych grantów

Otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań zleconych w zakresie:

Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego - **20 000,00 zł.**

Kultura fizyczna i sport - **90 000,00 zł.**

Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa narodowego - **8 000,00zł**

Realizacja zadań publicznych zleconych na wniosek organizacji pozarządowych zgodnie z art. 19a – **44 000,00 zł**

Wydatki poniesione
w ramach programu:
162 000,00 zł

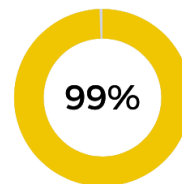

Realizacja funduszu sołeckiego 2021r

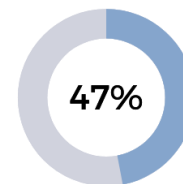
- Planowane wydatki:
261 570,00 zł
- Faktycznie wykonane:
645 760,87 zł
- W tym z funduszu sołeckiego:
235 198,98 zł

Lipowa

Leśna

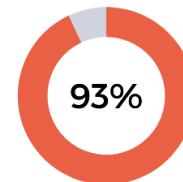
Twardorzeczka

Słotwina

Sienna

Ostre

Inwestycje drogowe

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

Przebudowa nawierzchni dróg na terenie gminy Lipowa:

Miejscowość Leśna

ul. Berberyśowa na dł. 444 mb, ul. Złotliny na dł. 171 mb

Miejscowość Lipowa

ul. Zbożowa na dł. 295 mb, ul. Jodłowa na dł. 247 mb.

Miejscowość Sienna

Ul. Brzozowa na dł. 135 mb.

Miejscowość Twardorzeczka

ul. Złota na dł. 162 mb

Miejscowość Słotwina

Wykonanie nakładki mineralno-bitumicznej w miejscach przekroczeń przepustami przez drogę oraz wykonanie poboczy - ul. Ks J. Popiełuszkii

Miejscowość Ostrem

ul. Macierzanki na dł. 295 mb

23

Całkowity koszt inwestycji

551 095,51 zł

w tym:

Środki z Funduszu Sołeckiego

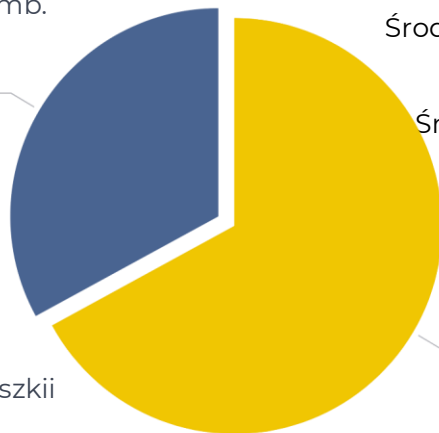
181 559,66 zł

Środki z budżetu Gminy

369 535,85 zł

Fundusz Sołecki
33%

Budżet Gminy
67%

Pozostałe zadania z funduszu sołectkiego

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

Miejscowość Leśna

- Zakup tłucznia na remont dróg gminnych
- Doposażenie bojowe OSP Leśna

Miejscowość Sienna

- Zakup i montaż tablicy informacyjnej, wymiana ogrodzenia
- Montaż korytek melioracyjnych na ul. Św. Jadwigi Śląskiej
- Doposażenie bojowe OSP Sienna

Miejscowość Twardorzeczka

- Zamontowanie lampy na ul. Złotej

Miejscowość Ostrem

- Montaż korytek melioracyjnych na ul. Miętowej
- Doposażenie bojowe OSP Ostre
- Zamontowanie lampy na ul. Pokrzywowej

Miejscowość Słotwina

- Remont przepustów na ul. Ks J. Popiełuszki

Całkowity koszt zadania
103 959,32

Oświetlenie uliczne

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

W ramach budżetu gminy opracowano dokumentację projektowo- kosztorysową dla budowy linii oświetlenia ulicznego oraz budowa oświetlenia ulicznego przy ulicach:

- Twardorzeczka - ul. Złotej (1 oprawa)
- Słotwina – ul. Jaskółki (1 oprawa)
- Ostre – ul. Nagietkowa, (2 oprawy) ul. Pokrzywowa (1 oprawa)
- Lipowa – ul. Promienna
- Leśna – ul. Daliowa (1 oprawa), ul. Stokrotki (2 oprawy)

Całkowity koszt zadania
59 039,12 zł

Place zabaw

-Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020

Plac zabaw na Placu 400-lecia wsi Sienna zamontowano cztery urządzenia fitness (Orbitrek, Wahadło + Biegacz + Twister, Wyciskanie siedząc + Wyciąg górny, Wioślarz) oraz tablicę z regulaminem

Całkowity koszt inwestycji:
12 262 4 zł

Place zabaw

-Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020

Plac zabaw w Słotwinie z „Inicjatywy Sołeckiej”
- "Remont istniejącego placu zabaw w Sołectwie Słotwina poprzez likwidację starych i zakup nowych urządzeń oraz doposażenie placu w nowe elementy typu "fitness" (w tym dwa integracyjne) i wykonanie oświetlenia"

Całkowity koszt zadania	61 685,73
Budżet gminy	14 904,04
Budżet Województwa Śląskiego	46 781,70

Inwestycje drogowe

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

Na terenie gminy Lipowa występuje **35,199 km** dróg gminnych w tym:

27,039 km o nawierzchni bitumicznej,

7,463 km o nawierzchni tłuczniowej

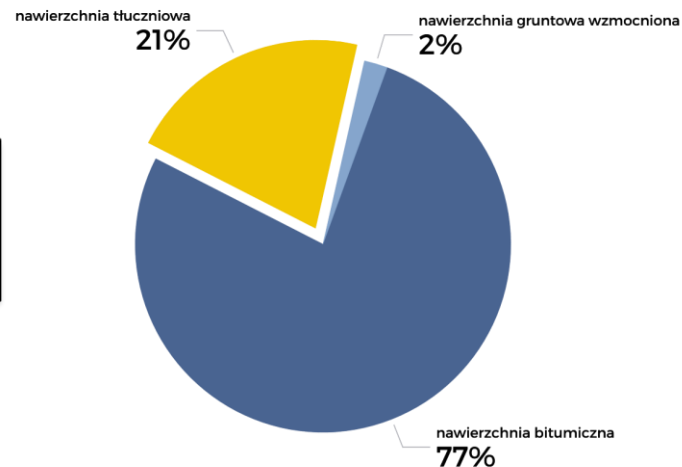
0,697 km o nawierzchni gruntowej wzmocnionej.

2 700 mb

Długość przebudowanych dróg powiatowych

5 393,3 mb

Długość przebudowanych dróg gminnych

Inwestycje drogowe zrealizowane

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

Przebudowa nawierzchni dróg

Miejscowość Leśna

■ Ul. Goździkowa na dł. 314 mb – 96 610,82 zł

Miejscowość Sienna

■ Ul. Śliwkowa na dł. 355 mb - 116 403,33 zł

Miejscowość Twardorzeczka

■ Ul. Perłowa na dł. 60 mb - 24 999,75 zł

Miejscowość Lipowa

■ Ul. Złotliny - 47 731,13 zł

■ Ul. Mysłówek na dł. 135 - 18 851,84 zł

Całkowity koszt zadania
560 210,43

Inwestycje drogowe zrealizowane

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

Odbudowa drogi gminnej nr 640 026 S Twardorzeczka do Leśnictwa Morońka

Koszt całkowity: 306 445,40 zł brutto,
W tym:
Nadleśnictwo Węgierska Górka: 223 705,15 zł brutto
Gmina Lipowa: 82 740,25 zł brutto

Pozostałe zrealizowane zadania inwestycyjne

-Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
-Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

- Modernizacja systemu alarmowego w budynku UG Lipowa - 8 475,93 zł
- Wymiana kotła gazowego w budynku gminnym przy ul. Św. Michała Archaniola 131 w Leśnej - 20 910,00 zł
- Remont pomieszczenia Filii Biblioteki Gminnej w Twardorzecze w budynku CAS – 4 920,00 zł
- Roboty konserwatorskie Kapliczki w Dolnej Lipowej – 8 000,00 zł
- Wykonanie pokrycia dachowego na budynku świetlicy przy ul. Barwnej w Lipowej – 22 000,00 zł
- Roboty remontowe przy budynku Agronomówki w Lipowej – 26 801,70 zł
- Zakup dwóch osuszaczy do budynku Wikarówka w Lipowej – 4 030,00 zł
- Poprawa odwodnienia drogowego, montaż korytek drogowych na terenie gminy Lipowa – 25 686,40 zł
- Dofinansowanie zakupu Ambulansu Pogotowia Ruchu Drogowego dla Komendy Powiatowej Policji w Żywcu – 10 000,00 zł
- Nowa tablica informacyjna w Centrum Lipowej przy placu 100-lecia Odzyskania Niepodległości Polski

Inwestycja droga powiatowa nr 1455 S zakończona

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

Ul. Lipowska zakończenie drugiego etapu modernizacji drogi i budowy chodnika.

Przypomnijmy, rok temu na drodze powiatowej nr 1455s dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym, zakończyła się pierwsza część inwestycji, w której wykonano chodnik oraz położono nową nawierzchnię. Był to odcinek od Centrum Lipowej do Piwniczki.

31 maja 2021r. odbył się odbiór drogi wraz z chodnikiem.

Długość wyremontowanego odcinka to 1297 m.

**FUNDUSZ DRÓG
SAMORZĄDOWYCH**

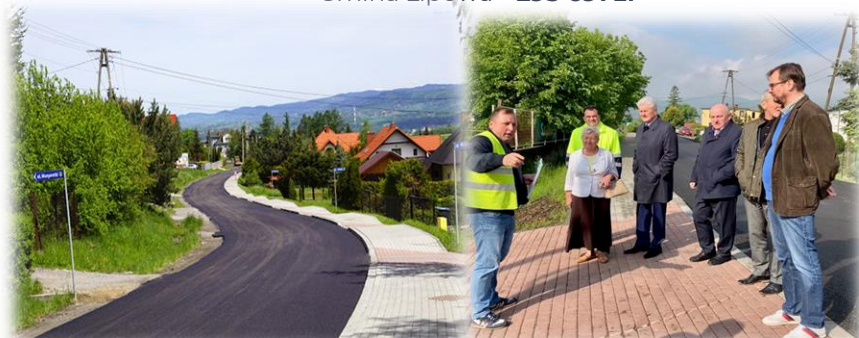

Przebudowa drogi Powiatowej nr 1455S Pietrzykowice – Lipowa – Ostre – Twardorzeczka – Leśna w km od 4+ 774 do km 6+071 w miejscowości Lipowa dł. 970mb

II etap inwestycji

Całkowity koszt zadania 1 851 902,38 zł

75% koszty kwalifikowane finansowane
z Funduszy Dróg Samorządowych **1 233 912,37 zł**
pozostałe **617 990,01 zł** środki własne Powiatu – **324 299,01 zł**
Gmina Lipowa – **293 691 zł**

Inwestycja wieloletnia zakończona

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Przebudowa, remont i adaptacja zdegradowanego budynku po byłej plebanii przy Parafii Św. Bartłomieja w Lipowej na Centrum Usług Społecznościowych wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu i zakupem niezbędnego wyposażenia.

Realizacja inwestycji dobiegła końca i możemy udostępnić trzystumetrowy obiekt w pełni wyposażony oraz dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych wraz z ogrodem - na potrzeby integracji i aktywizacji mieszkańców oraz usług społecznych.

W styczniu 2019 roku została złożona dokumentacja aplikacyjna do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, w czerwcu – podpisana umowa o dofinansowanie, a w grudniu – zawarto umowę z wykonawcą na realizację inwestycji.

Prace projektowe trwały do sierpnia 2020 roku, a wykonawcze do 01 października bieżącego roku, kiedy to dokonano odbioru robót końcowych.

Jak na możliwości Gminy jest to inwestycja ogromna. Jej całkowity koszt wyniósł ponad dwa miliony dwieście tysięcy złotych, z czego dotacja z Unii Europejskiej stanowiła 95%. W Centrum Usług Społecznościowych mieści się: Klub Seniora, Klub dzieci i młodzieży, sala rękodzieła, rekreacji i audiowizualna oraz zaplecze kuchenne.

Wartość projektu / koszty kwalifikowane:

2 258 670,00 zł

Dofinansowanie ogółem:

2 145 736,50 zł

W tym wkład UE/EFRR:

1 919 869,50 zł

budżet państwa:

225 867,00 zł

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekty unijne zakończone

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020

„Zdrowy Urzędnik”

Projekt pn.: „Zdrowy Urzędnik” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (poddziałanie 8.3.2. Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej – konkurs).

Cel główny projektu: pozostanie w zatrudnieniu osób w wieku aktywności zawodowej: 30 osób (27 kobiet, 3 mężczyzn, w tym: 6 osób powyżej 50 roku życia) - pracowników Urzędu Gminy Lipowa zatrudnionych na umowę o pracę w wymiarze minimum 0,5 etatu - poprzez ograniczenie występowania negatywnych czynników ryzyka w miejscu pracy powodujących problemy zdrowotne.

Wartość projektu/wydatki kwalifikowane:

198 675,00zł

w tym dofinansowanie: **174 834 zł** (88%) w tym wkład funduszu UE (EFS) **68 873,75 zł** (85%)

budżet państwa: **5 960,25 zł** (3%)

wkład własny: **23 841,00 zł** (12%)

Rzeczpospolita
Polska

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

6 069 222,33 zł

kwota pozyskana ze środków zewnętrznych

Projekty unijne realizowane

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020

Poprawa dostępności do usług społecznych poprzez działalność Centrum Usług Społecznościowych w Gminie Lipowa – świetlica.

Celem głównym projektu jest wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dla 90 osób z terenu Gminy Lipowa poprzez rozszerzenie oferty wsparcia działalności 2 świetlic na terenie Gminy oraz nowoutworzonej świetlicy środowiskowej w Lipowej i prowadzonych tam zajęciami, a także pomoc psychologiczną 45 osób dorosłych, co wyrazi się zwiększoną liczbą wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu do 30.10.2022 r.

Dofinansowanie projektu z UE: 275 550,86 zł

Woj Gminy Lipowa zaprasza
wszystkie dzieci i młodzież
na zajęcia prowadzone w
**Świetlicach
środowiskowych**

Zapraszamy wszystkie chętne dzieci i młodzież
do korzystania z zajęć prowadzonych w kółkach,
przejazdowej atmosfery, na których można uzyskać
pomoc w nauce, rozwijać zainteresowania oraz
pożytecznie i przyjemnie spędzić czas.

**Świetlice są czynne
od poniedziałku do piątku
w godzinach od 13:00 do 16:00**

**LEŚNA (BUDYNEK ZESPOŁU
SZKOLNO - PRZEDSZKOLNEGO)
TWARDORZECZKA (CENTRUM
AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ,
UL. KRYSZTAŁOWA 29)**

www.bip.gov.pl www.facebook.com/lembodowice

Okres realizacji projektu: 01.11.2021 do 30.10.2022

**Rzeczpospolita
Polska**

Śląskie.

**Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny**

Projekty unijne realizowane

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Okres realizacji: lata 2021-2022

„Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej: Agronomówki i Świetlicy Wiejskiej w Lipowej”

Celem głównym projektu jest: poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym w naszej gminie wyniku termomodernizacji budynków użyteczności publicznej oraz wzrost wykorzystania OZE, a w konsekwencji zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Środki przeznaczone będą na termomodernizacji 2 budynków użyteczności publicznej (gminnych) zlokalizowanych w miejscowości Lipowa: Agronomówki przy ul. Dworskiej i Świetlicy Wiejskiej przy ul. Rodzinnej. Zakres robót obejmuje m.in.: docieplenie przegród, wymianę stolarki, modernizację instalacji c.o. Jednocześnie w budynku Świetlicy Wiejskiej zostanie zamontowana instalacja fotowoltaiczna na potrzeby produkcji energii elektrycznej, dojdzie również do częściowej izolacji stropu nad poddaszem oraz części połaci dachowej.

Wartość całkowita projektu:
497 633,32 zł,
w tym: koszty kwalifikowane: 461 034,08 zł.
Dotacja UE: 391 878,96 zł
RPO WSL 2014-2020, działanie 4.3

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Dofinansowanie w Ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (Fundusz Przeciwdziałania COVID-19)

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Budowa zbiornika wody na terenie SUW wraz z niezbędnymi instalacjami technologicznymi i instalacją fotowoltaiczną

Budowę odcinka sieci wodociągowej w rejonie ulicy Daglezji w Lipowej, który umożliwi zaopatrzenie w wodę obszarów zabudowy mieszkaniowej nie objętej dotychczas gminną siecią wodociągową. Inwestycja ma na celu zwiększenie dostępu do wodociągu na terenie objętym projektem. Powyższe realizowane będzie dzięki budowie nowego odcinka sieci wodociągowej dla doprowadzenia wody do istniejącej zabudowy, a także dla terenów przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową zgodnie z MPZP. Projektuje się odcinek sieci wodociągowej, który doprowadzi wodę do istniejącej i przyszłej zabudowy mieszkaniowej.

W sierpniu podpisano umowy na budowę.

Dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (Fundusz Przeciwdziałania COVID-19) dla jst. Gminy górskie

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

NOWA PĘTLA MZK

Na granicy Leśna Brzeziny od 1 września 2021 r., została uruchomiona linia „miejska” do Leśnej.

Dziennie jeździ siedem autobusów na linii **nr 3** Żywiec, ul. Sporyska – Leśna oraz trzy na linii **nr 17** Międzybrodzie Żywieckie Żar – Leśna

NOWA Linia komunikacyjna na trasie Ostre - Dolna Lipowa - Pietrzykowice - Żywiec Szpital

- Strategia Rozwoju Gminy Lipowa na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku

Pod koniec zeszłego roku Zarząd Powiatu Żywieckiego złożył wniosek do Wojewody Śląskiego o dofinansowanie do przewozów z Funduszu Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Projekt, którego celem było przede wszystkim uruchomienie brakujących połączeń w dni wolne od pracy i umożliwienie dojazdu do nowego szpitala w Żywcu, został pozytywnie rozpatrzony. W ramach organizacji, Powiat Żywiecki zaproponował partycypację finansową gminom z terenu powiatu żywieckiego - w tym gminie Lipowa - w finansowaniu publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej.

Rada Gminy Lipowa podjęła uchwałę Nr XXXIII/243/21 z dnia 11 marca 2021 w sprawie zawarcia Porozumienia komunalnego z Miastem Żywiec dotyczącego wykonywania lokalnego transportu zbiorowego na terenie Gminy Lipowa.

W wyniku zawartego porozumienia udało się stworzyć linię komunikacyjną na trasie Ostre – Dolna Lipowa - Pietrzykowice w naszej gminie, o którą od lat domagali się mieszkańcy.

Przewozy współfinansowane są ze Starostwa Powiatowego w wysokości 10%, a gmina Lipowa i gmina Łodygowice według kilometrażu, czyli płacimy dopłatę z Ostrego do granic Pietrzykowic, gmina Łodygowice przez Pietrzykowice do granic Żywca i wspólnie finansujemy do nowego szpitala w Żywcu.

Starostwo Powiatowe
w Żywcu

Dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (Fundusz Przeciwdziałania COVID-19) dla jst. Gminy górskie

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Rozbudowa Centrum Aktywności Społecznej w Twardorzeczu o bazę turystyczno-rekreacyjną w Gminie Lipowa

- **Nowoczesny tor Pumptrack** (przy Centrum Aktywności Społecznej)
- **ścieżka pieszo – rowerowa**, oświetlona, z ławeczkami (początek w pobliżu Centrum Aktywności Społecznej, planowane zakończenie w pobliżu zapory w Zimniku)
- **dokończenie ogólnodostępnego**, pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej
- **parking dla turystów**, z którego będzie krótka droga do ścieżki pieszo – rowerowej (obok ZSP w Twardorzeczu), co pozwolą rozładować ruch w Zimniku.

Dofinansowanie:
2 223 145,00

Projekt „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Projekt „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie” przyczynił się do dynamicznego rozwoju naszej gminy i poczynienia szeregu pozytywnych zmian. Dzięki realizacji tych działań w Lipowej i wszystkich sołectwach udało się wykonać blisko **17,5 tys. metrów sieci kanalizacyjnej**, **ponad 2,5 tys. metrów sieci wodociągowej w Lipowej, Słotwinie, Leśnej, Siennej i Twardorzeczce**. Oznacza to, że od roku 2018 udało się wykonać **187 przyłączy kanalizacyjnych oraz 32 przyłącza wodociągowe**.

Warto zaznaczyć, że działania w ramach Projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie Faza IIA” nadal w gminie Lipowa są prowadzone.

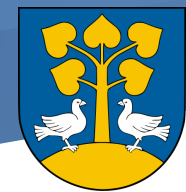
Obecnie prowadzone prace polegają na uszczelnieniu istniejącej sieci, by służyła ona mieszkańcom jak najlepiej. W ramach tych działań w **Lipowej i Siennej uszczelnione zostanie blisko 3,3 tys. metrów sieci – w Lipowej 1392,67 m, natomiast w Siennej 1890,42 m**.

13 743 493,16 zł (wkład własny gminy)

104 domów
do sieci wodociągowej

98 domów
do sieci kanalizacyjnej

Inwestycje wieloletnie "Słoneczna Żywiecczyzna"

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

175

Ilość instalacji
na fotowoltaikę

23

Ilość instalacji na pompy
ciepła + fotowoltaika

Wartość projektu ogółem:

55 148 250,00 zł

w tym:

dofinansowanie UE: **26 011 356,25 zł**

wkład własny: **3 125 537,50 zł**

Gmina Lipowa dofinansowanie:

5 633 110,50 zł

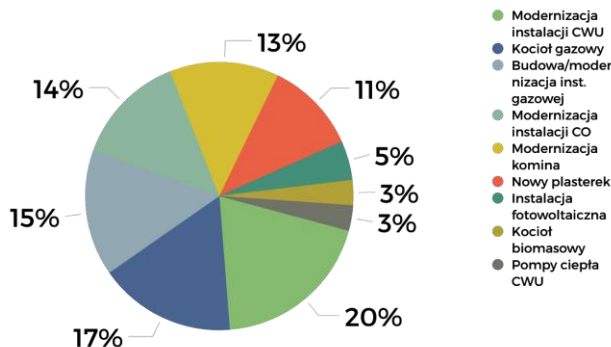
Inwestycje wieloletnie

Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie działalności Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu **"STOP SMOG"**

- Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowa na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipowa
- Program Rewitalizacji dla Gminy Lipowa do 2020 roku

Rodzaj źródła ciepła zainstalowanego w ramach programu "Stop Smog"

270

Ilość instalacji

60

Gospodarstw domowych skorzystało z dofinansowania

Wartość projektu ogółem:

15 078 788,90 zł

w tym:

Dofinansowanie UE: **14 324 848,50 zł**

Wkład własny: **753 939,40 zł**

Gmina Lipowa dofinansowanie:

4 036 358,62 zł

„Cyfrowa Gmina”

Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020,
w ramach realizacji projektu grantowego.

Uzyskane przez Gminę Lipowa wsparcie finansowe w wysokości **326 160 złotych** zostanie przeznaczone na zakup narzędzi informatycznych (sprzętu i oprogramowania).

Głównym celem projektu realizowanego przez Gminę Lipowa jest rozwój cyfrowy urzędu oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia poprzez osiągnięcie odpowiednio wysokiego poziomu bezpieczeństwa systemów informatycznych służących do świadczenia usług. Efektem realizacji projektu będzie zaspokojenie potrzeb mieszkańców i podmiotów gospodarczych w zakresie realizacji usług publicznych.

Fundusze Europejskie
Polska Cyfrowa

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

45 Projekt finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Programu Operacyjnego Cyfrowa Polska na lata 2014 – 2020, II Osi V „Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia - REACT-EU”.

Edukacja

Struktura oświaty w Gminie Lipowa w 2021 r.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lipowej

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Twardorzeczce

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Leśnej

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słotwinie

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siennej

SYSTEM OŚWIATOWY GMINY

Podstawowe Parametry

378

Liczba dzieci objętych
wychowaniem przedszkolnym

Liczba dzieci w wieku 3-6 lat objęta
wychowaniem przedszkolnym w placówkach
prowadzonych przez gminę (szkoły i przedszkola)

70%

Współczynnik skolaryzacji
przedszkolnej

Wskaźnik określa stosunek liczby dzieci objętych
wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat w
ogólnej liczbie dzieci w tym wieku z terenu gminy.

18

Średnia liczebność oddziałów
w szkołach podstawowych

Wskaźnik określa ilu uczniów przypada
przeciętnie na 1 oddział klasowy.

1,92

Średnia liczba etatów
nauczycielskich na oddział w SP

Wskaźnik określa ilu nauczycieli przypada przeciętnie
na 1 oddział klasowy.

918

Liczba dzieci w szkołach
podstawowych

9,36

Liczba uczniów na etat nauczycielski
w szkołach podstawowych

Wskaźnik określa ilu uczniów przypada na 1 etat
nauczycielski w szkole podstawowej.

73%

Współczynnik skolaryzacji w
szkołach podstawowych

Wskaźnik określa jaki odsetek dzieci objętych
obowiązkiem szkolnym pobiera naukę w szkole
podstawowej.

Organizacja systemu szkolnictwa w roku szkolnym 2020/2021

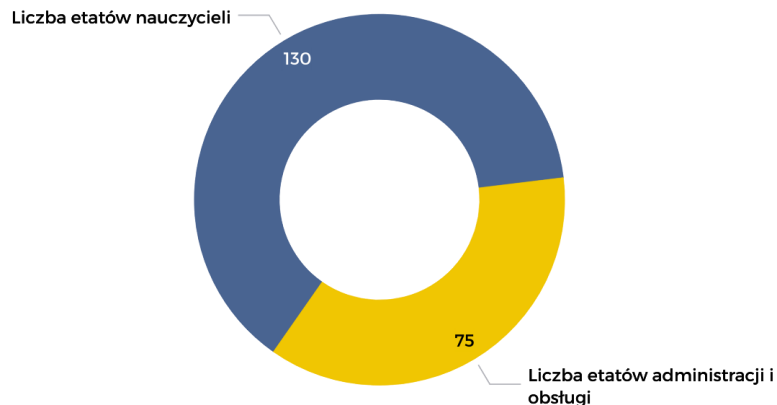

Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia liczba uczniów w oddziale	Etaty nauczycieli	Etaty administracji i obsługi
Szkoła Podstawowa Lipowa	16	360	22,5	29,56	12
SP Twardorzeczka	9	169	18,77	20,12	13
SP Leśna	10	159	15,9	18,64	10,65
SP Słotwina	8	102	12,75	13,35	6,75
SP Sienna	8	128	16	16,45	7
RAZEM	51	918	18	98,12	49,40
Przedszkole Lipowa	6	149	24,8	9	11
Przedszkole Twardorzeczka	3	67	22,33	7,30	4,75
Przedszkole Leśna	3	68	22,66	6,90	6
Przedszkole Słotwina	2	48	24	3,27	1,75
Przedszkole Sienna	2	46	23	5	2
RAZEM	16	378	23,625	31,47	25,50

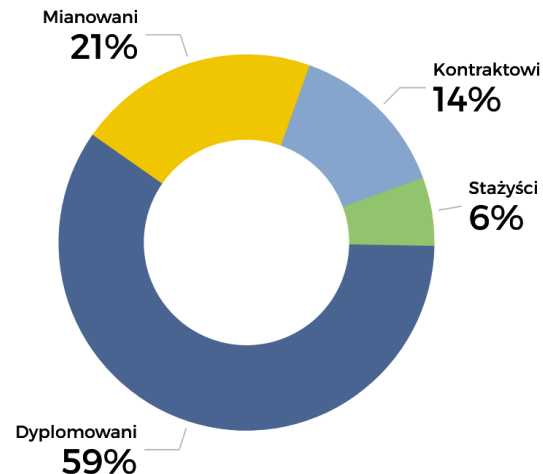
Organizacja szkół i przedszkoli w roku szkolnym 2020/2021

Kadra pedagogiczna oraz pracownicy administracji i obsługi

Nauczyciele wg. stopnia awansu zawodowego w 2021 r.

Wydatki na prowadzenie placówek oświatowych

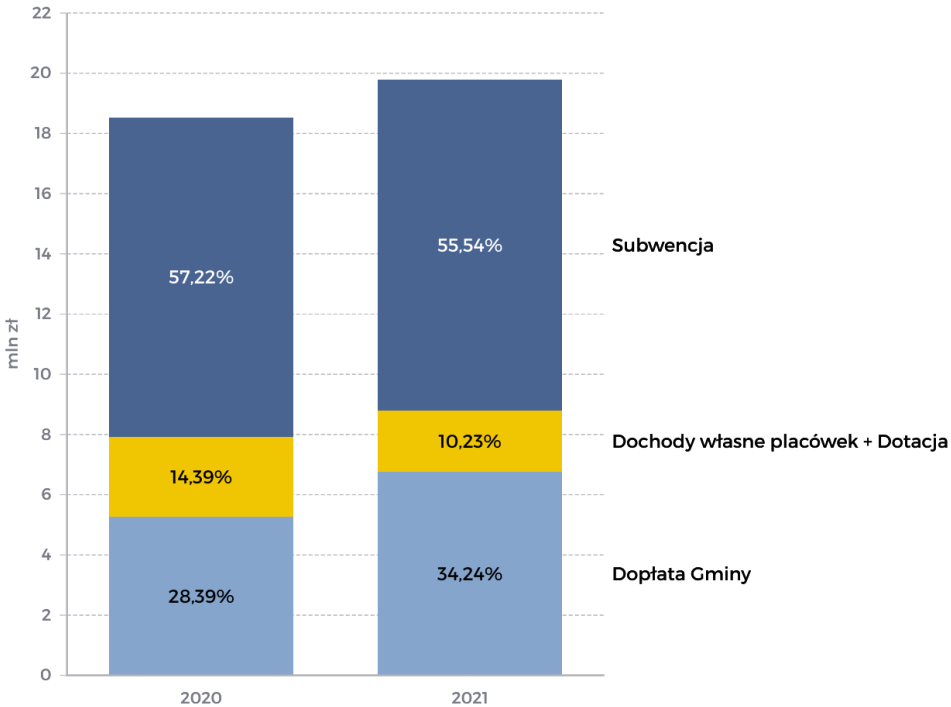

Jednostka	Wydatki	Dochody - Subwencja	Dotacje celowe	Wpłaty na żywienie	Dopłata gminy - środki własne	Dopłata gminy - środki własne na ucznia/ wychowanka
ZSP w Lipowej	5 895 116,38	4 271 503,11	413 178,79	301 613,50	908 820,98	11 581,76
ZSP w Leśnej	3 382 062,43	1 857 591,61	277 471,16	126 761,55	1 120 238,10	14 898,95
ZSP w Siennej	2 710 708,41	1 630 325,46	149 115,06	102 158,45	829 109,44	15 578,78
ZSP w Twardorzeczce	4 251 764,30	2 045 112,00	156 280,26	131 606,42	1 920 162,83	18 015,95
ZSP w Słotwinie	2 345 866,63	1 189 975,81	123 113,68	89 573,10	949 204,04	15 639,11
Razem	18 585 515,15	10 988 505,00	1 119 158,95	751 713,02	5 727 535,39	

Struktura pokrycia wydatków ogółem placówek oświatowych

Struktura pokrycia wydatków ogółem placówek				
Rok	Wydatki ogółem	Subwencja	Dochody własne placówek + Dotacje	Dopłata Gminy
2020	18 537 002,09	10 607 376,00	2 666 989,94	5 262 636,15
			2 036 703,08	
2021	19 786 311,68	10 988 508,00	2 023 406,99	6 774 396,69
			1 136 101,89	

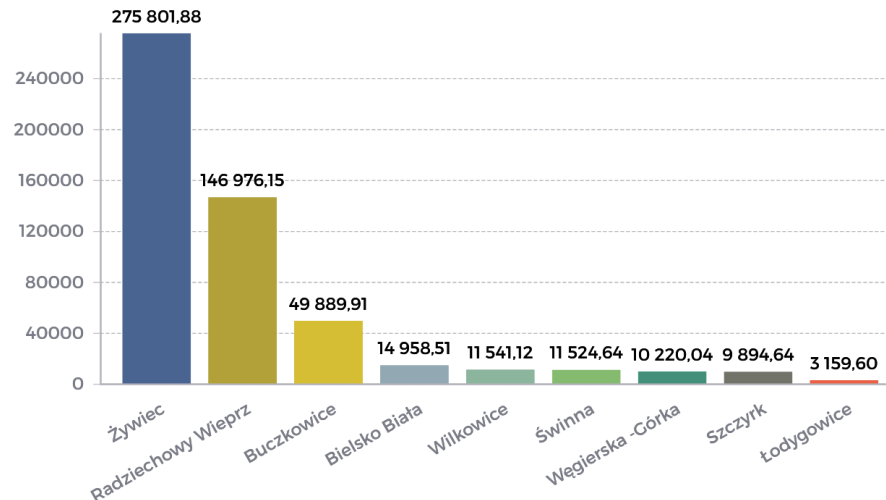

Dofinansowanie przedszkoli publicznych i niepublicznych zlokalizowanych na terenie innych gmin w okresie od 01.01.2021 - 31.12.2021r.

Dofinansowanie przedszkoli publicznych i niepublicznych w 2021 r.

MIASTO/GMINA	KWOTA
ŻYWIEC	275 801,88
BIELSKO-BIAŁA	14 958,51
ŚWINNA	11 524,80
SZCZYRK	9 894,64
BUCZKOWICE	49 889,91
WĘGIERSKA GÓRKA	10 220,04
ŁODYGOWICE	3 159,60
WILKOWICE	11 541,12
RADZIECHOWY-WIEPRZ	146 976,15
RAZEM	533 966,65

Wystawione noty przez Gminę Lipowa z uwagi na uczęszczanie dzieci z terenu innych gmin do przedszkoli dla których organem prowadzącym jest Gmina Lipowa **135 502,08 zł**

Realizacja zadań z zakresu oświaty na rzecz uczniów w 2021 r

Dowożenie uczniów do szkół

W roku 2021 dowóz uczniów do szkół koszt - **156 164,95 zł**. Dowożono również przez firmę zewnętrzną **27 dzieci niepełnosprawnych** na dwóch trasach Lipowa-Żywiec oraz Lipowa- Bielsko- Biała do placówek kształcących. Zawarto również **9** umów z rodzicami którzy sami dowozili dzieci do szkół. Koszt z tego tytułu wyniósł: **294 898,63 zł**.

Stypendium szkolne - 20 151,00 zł – skorzystało **31 uczniów**.

Darmowe podręczniki - Dotacja celowa na wyposażenie szkół w podręczniki i materiały ćwiczeniowe łączna kwota: **129 531,49 zł**

Realizacja zadań z zakresu oświaty na rzecz uczniów w 2021 r

Do najważniejszych inwestycji w obszarze oświaty należą:

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Twardorzeczu

- wykonanie schodów zewnętrznych - **35 440,00 zł.**

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lipowej

- malowanie dachu - **12 210,00 zł**
- wykonanie montażu monitoringu - **11 510,76 zł**
- prace elektryczne (wymiana oświetlenia w salach - **1 845,00 zł**

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siennej

- wykonanie konstrukcji stalowej - **6 999,99 zł**
- wykonanie ocieplenia poddasza - **17 500,00 zł**

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Leśnej

- zabudowa kabin WC oraz wykonanie blatu pod umywalki – łazienka parter - **5 904,00 zł**

Pozostałe remonty w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych

90 409.75 zł

Realizacja zadań z zakresu oświaty na rzecz uczniów w 2021 r

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lipowej

■ Doposażenie stołówki szkolnej

Dotacja: 79 957,44 zł

Wkład własny: 37 650,75 zł

Wartość zadania: 117 608,19 zł

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Leśnej

■ Doposażenie stołówki szkolnej

Dotacja: 80 000,00 zł

Wkład własny: 20 893,68 zł

Wartość zadania: 100 893,68 zł

Wsparcie z Rządowego programu „Aktywna tablica”

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Leśnej

Całkowity koszt zadania:

43 760,00 zł

Dotacja: **35 000,00 zł**

Wkład własny: **8 760,00 zł.**

Celem dotacji jest umożliwienie wykorzystywania w procesie dydaktycznym sprzętu, pomocy dydaktycznych lub narzędzi do terapii, wybranych przez szkoły zgodnie z ich zdefiniowanymi potrzebami, podniesienie kompetencji uczniów i nauczycieli przez zmianę sposobu myślenia o możliwościach wykorzystania nowych technologii.

Realizacja zadań z zakresu oświaty na rzecz uczniów w 2021 r

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Leśnej

Nowa pracownia fizyczna.

Realizacja tego przedsięwzięcia była możliwa dzięki **środkom pozyskanym w ramach zwiększenia części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2021** z tytułu dofinansowania w zakresie wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych. Pracownia została wyposażona w pomoce dydaktyczne do fizyki oraz roboty z oprogramowaniem. W pracowni zamontowano również monitor interaktywny 65". Pomieszczenie wyposażono w urządzenie wielofunkcyjne (umożliwiające drukowanie, kopiowanie i skanowanie materiałów), tablicę magnetyczną, tablice tekstylne. Dodatkowo z rezerwy uzupełniono pomoce dydaktyczne w pracowni matematyczno-geograficznej i biologiczno-chemicznej. Zakupione z rezerwy oświatowej dwa kolejne monitory interaktywne służą także dzieciom innych klas. Nowe meble w pracowni – szafy, stoliki, krzesła, biurko zostały zakupione z funduszy Rady Rodziców.

Kwota dofinansowania
69 999,99 zł
Kwota wkładu własnego
17 500,00 zł
Całkowita wartość:
87 499,99 zł

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

Piorytet 3

Przedszkole w Słotwinie w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Słotwinie - biblioteka otrzymała środki finansowe na zakup nowości wydawniczych. Dzięki temu księgozbiór wzbogacił się o prawie 200 pozycji książkowych dla naszych najmłodszych czytelników-przedszkolaków.

Całkowity koszt zadania:

3 131,66 zł

Kwota przyznanej dotacji:

2 500,00 zł

Wkład własny:

631,00 zł

**Narodowy Program
Rozwoju Czytelnictwa 2.0**

Zadania realizowane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

W ramach programu **Laboratoria Przyszłości** Gmina Lipowa otrzymała wsparcie finansowe w wysokości **345 900,00** zł dla szkół podstawowych.

Z programu Laboratoria Przyszłości każda szkoła będzie wyposażona w nowoczesny sprzęt, który uatrakcyjni zajęcia szkolne i pozwoli uczniom rozwijać swoje zainteresowania na lekcjach techniki i innych obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, jak również w ramach zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań i innych form rozwijania umiejętności.

Laboratoria Przyszłości to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Celem tego przedsięwzięcia jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań. Program jest finansowany z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i realizuje jeden z postulatów „Polskiego Ładu”.

Nazwa Szkoły	Plan (wartość dofinansowania)	Wykonanie na koniec 2021r.
ZSP Słotwina	60 000,00 zł	50 007,00 zł
ZSP Twardorzeczka	60 000,00 zł	40 494,00 zł
ZSP Leśna	60 000,00 zł	36 328,52 zł
ZSP Sienna	60 000,00 zł	60 000,00 zł
ZSP Lipowa	105 900,00 zł	64 135,60 zł

Zakończone Projekty unijne realizowane przez placówki oświatowe

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lipowej

okres realizacji 01.07.2020-30.06.2021

„Kapitał szans” Rozwój kompetencji kluczowych w Szkole Podstawowej w Lipowej: **330 797,36 zł**

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siennej:

Okres realizacji: 01.07.2020-30.06.2021

„Mam szansę odnieść sukces” Kształcenie kompetencji kluczowych w Szkole Podstawowej w Siennej: **297 103,98 zł**

Projekty unijne realizowane przez placówki oświatowe

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Leśnej

okres realizacji 2019-2022

„Travelling Europe by Art. Program Erasmus+ Akcja 2:
Partnerstwa współpracy szkół: 73 823,52 zł

„Little Language Learners” – Program Erasmus+ Akcja 2
Partnerstwa współpracy szkół: 37 905,84

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siennej:

Okres realizacji: 2020-2022

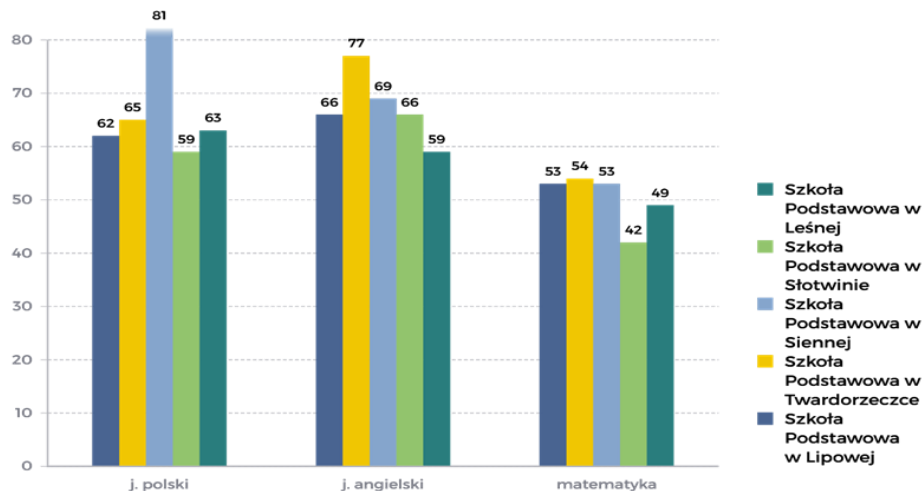
Bliżej Europy! – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

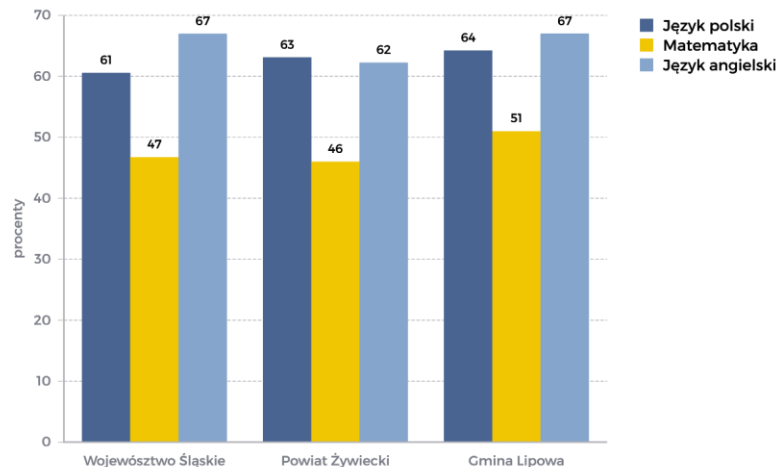
Wyniki egzaminu ósmoklasisty

Wyniki egzaminu ósmoklasisty

Wyniki egzaminu w Gminie Lipowa na tle województwa i powiatu

Polityka społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania własne oraz zadania zlecone gminie ustawami w Działach

Ochrona zdrowia

- Zadanie zlecone dotyczy sfinansowanie kosztów wydawania decyzji dla osób nieubezpieczonych liczba osób: **8 kwota zadania: 808,00zł**

Pomoc społeczna

- W ramach zadań własnych przyznaje i wypłaca zasiłki celowe, organizuje pomoc w naturze w formie zakupu: opału, żywności, pokrywa koszty wyżywienia dla dzieci w stołówkach szkolnych i przedszkolnych działających na terenie Gminy Lipowa. Ponadto organizowana jest pomoc w formie usług opiekuńczych, pokrywa koszty pobytu podopiecznych w DPS oraz w schronisku.
- W ramach zadań własnych bieżących (dotowanych) przyznaje świadczenia w formie zasiłków stałych, zasiłków okresowych oraz realizuje rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”, opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne.
- W ramach zadań zleconych opłaca składki na ubezpieczenia zdrowotne, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przez sąd, realizuje zadanie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.

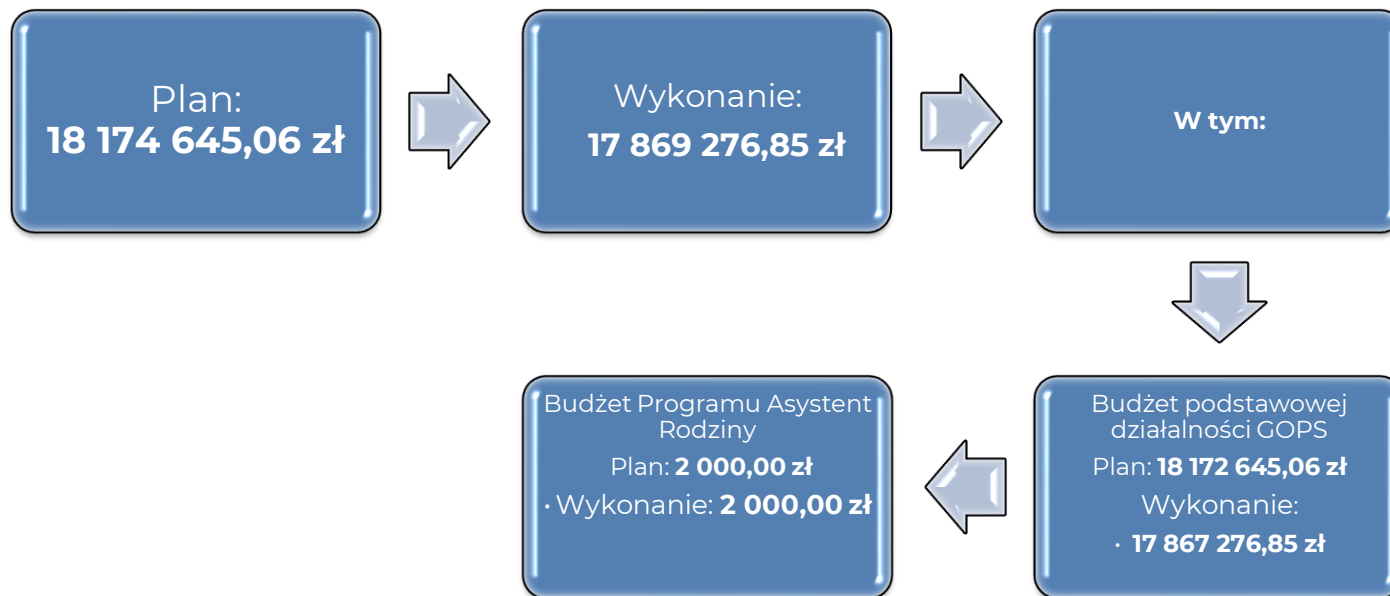
Edukacja opieka wychowawcza

- W ramach zadań własnych bieżących (dotowanych) przyznaje świadczenia w formie pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym – stypendia dla uczniów.

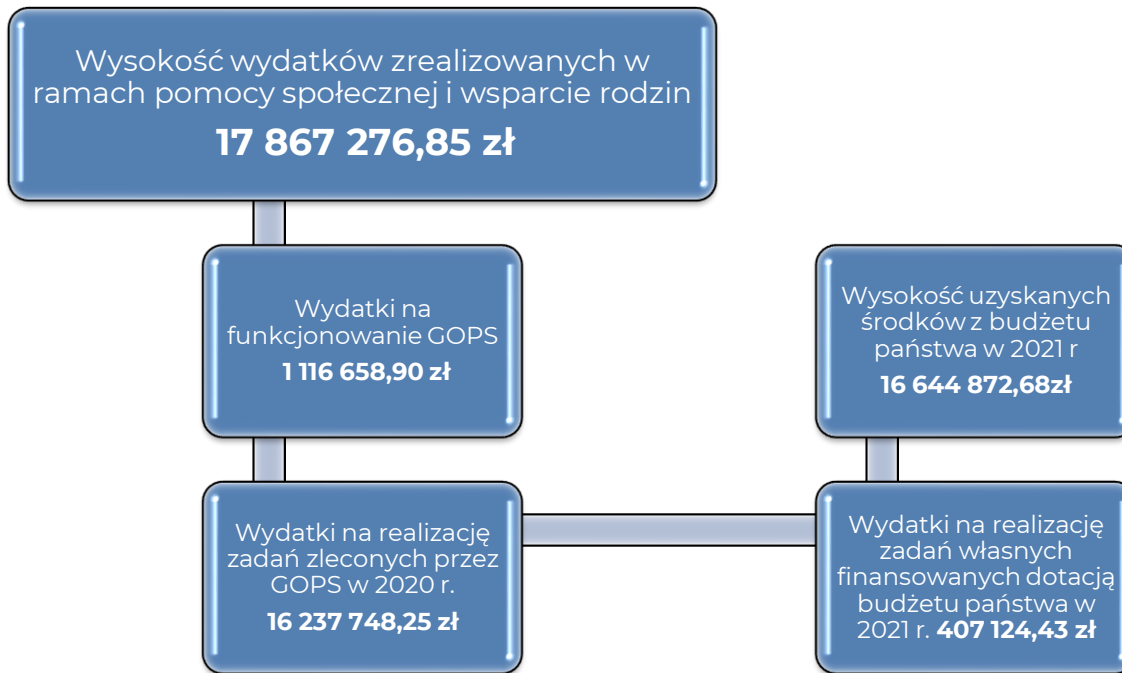
Rodzina

- W ramach zadań własnych ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- W ramach zadań własnych bieżących (dotowanych) realizował program asystent rodziny na rok 2021 – dodatek do wynagrodzenia dla asystenta,
- W ramach zadań zleconych realizuje program 500+ - świadczenia wychowawcze, przyznaje i wypłaca świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, składki na ubezpieczenia społeczne, karta dużej rodziny,

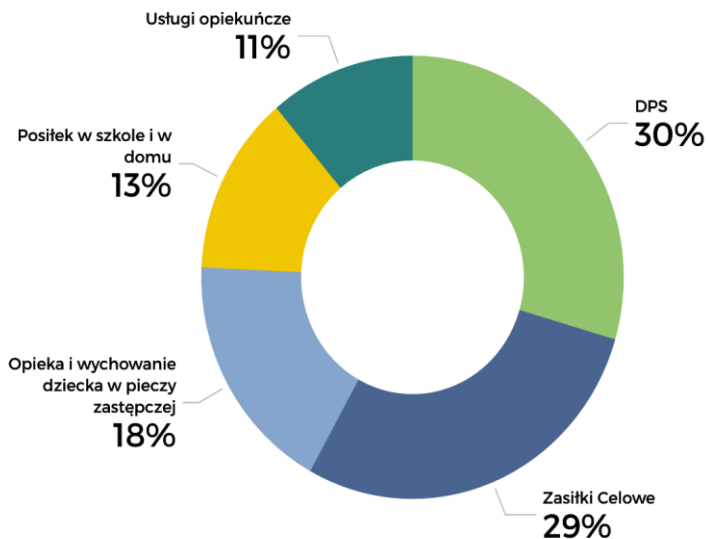
Budżet GOPS

Wysokość zrealizowanych wydatków w ramach pomocy społecznej i wsparcie rodzin

Realizacja zadań własnych

Zasiłki celowe:
**61 830,00 zł; -
83 rodzin**

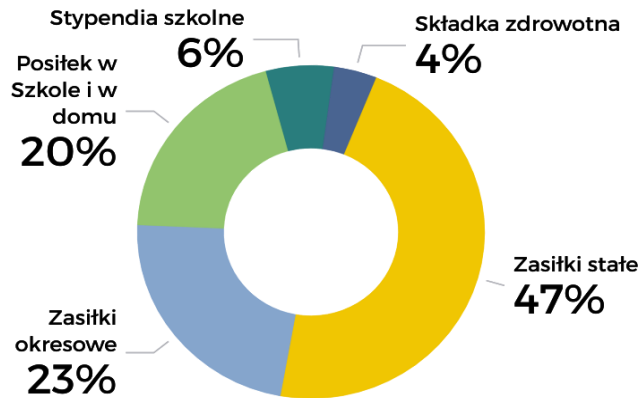
Rządowy program
„Posiłek w szkole i w
domu”: **28 512,00 zł; -
148 osób**

Wydatki na opiekę i
wychowanie dziecka w
pieczy zastępczej:
**38 313 00 zł; -
8 dziecko**

Koszt usług
opiekuńczych:
24 149,00 zł; - 18 osób

Odpłatność za DPS
**64 065,00 zł; -
7 osób**

Realizacja zadań własnych bieżących (dotowanych)

Zasiłki stałe:
**148 979 zł; -
27 osób**

Składka zdrowotna:
12 667 zł; - 27 osób

Zasiłki okresowe:
**72 827 zł; -
48 rodzin**

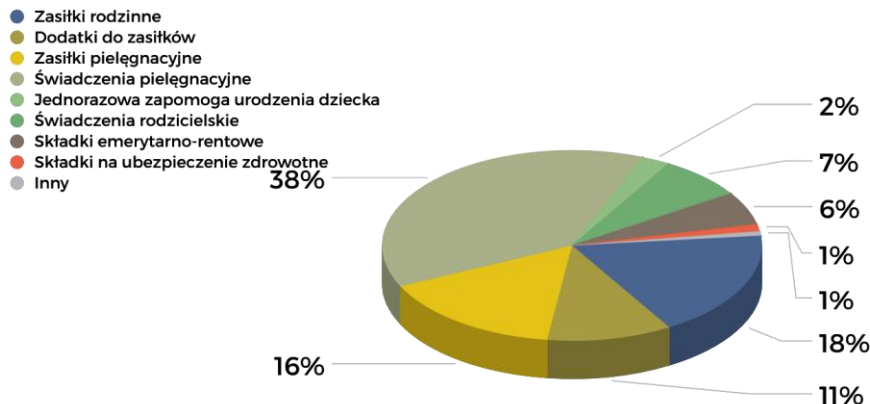
Stypendia szkolne:
**20 151 zł; -
31 uczniów
otrzymało
stypendia**

Rządowy program
„Posiłek w szkole i w
domu”:
64 212 zł; - 148 osób
35 700 ze środków dotacji:
28 512 zł ze środków
własnych:

Realizacja zadań zleconych

Świadczenia rodzinne wypłacone w 2021 r.

Wynagrodzenie
nałeżne opiekunowi
z tytułu sprawowania
opieki przez sąd:
1 827 zł; - 1 osoba

Świadczenia
wychowawcze 500+:
12 597 875,80 zł;
25 312 świadczeń

Specjalistyczne
usługi opiekuńcze:
7 200 zł; - 1 osoby

Fundusz
alimentacyjny:
185 534 zł;
465 świadczenia

Karta Dużej Rodziny:
99 wydanych kart
koszt zadania 415 03 zł

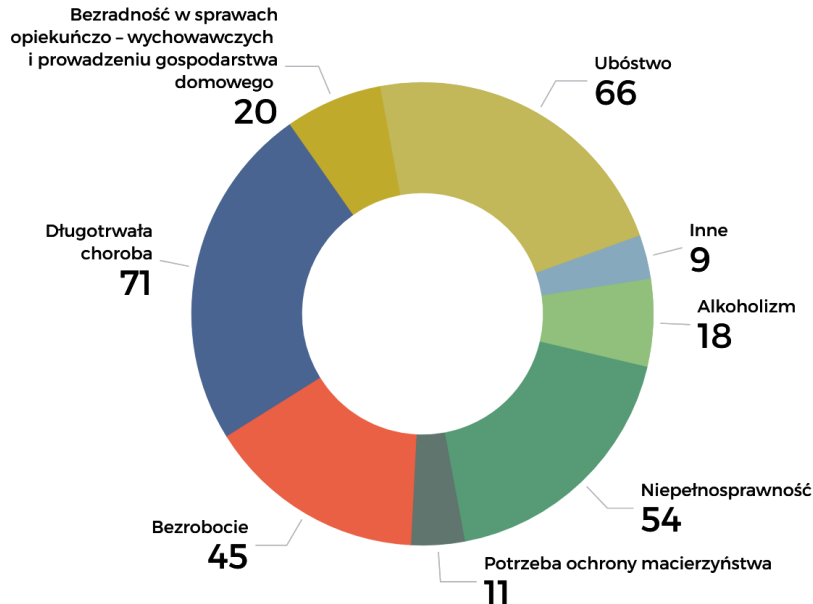
Świadczenia
rodzinne:
3 020 443,54 zł;
12 181 świadczeń

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Najczęściej występującym powodem korzystania z pomocy społecznej w Gminie Lipowa w 2020 r. było ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie. Należy przy tym zaznaczyć, że rodzina może korzystać z pomocy z powodu różnych przesłanek jednocześnie (ta sama rodzina może być ujęta w pozycji ubóstwo, bezrobocie i długotrwała lub ciężka choroba). Aby uzyskać pomoc ze strony GOPS rodzina lub osoba ubiegająca się o pomoc musi spełniać co najmniej dwie przesłanki tj. po pierwsze dochód osoby lub rodziny nie może przekroczyć kryterium ustawowego, po drugie musi wystąpić co najmniej jedna przesłanka, o której mowa w ustawie o pomocy społecznej.

W 2021 roku świadczeniami pieniężnymi objęto **95 rodzin**, a niepieniężnymi **30 rodzin**. Pracę socjalną świadczone wobec **143 rodzin**.

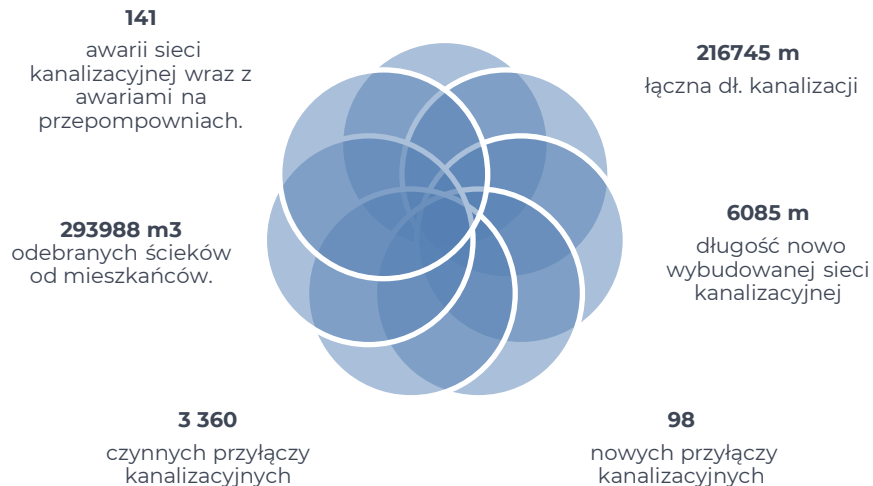

Gospodarka komunalna

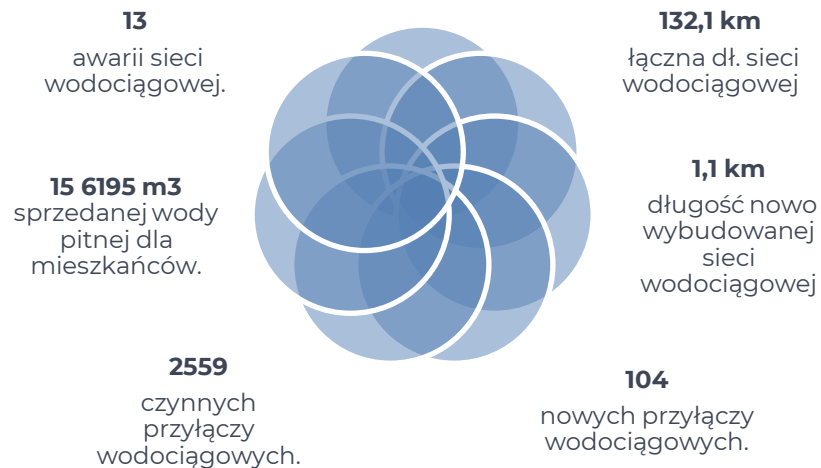
WODA I ŚCIEKI

WYBRANE PARAMETRY GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ

WYBRANE PARAMETRY GOSPODARKI WODNEJ

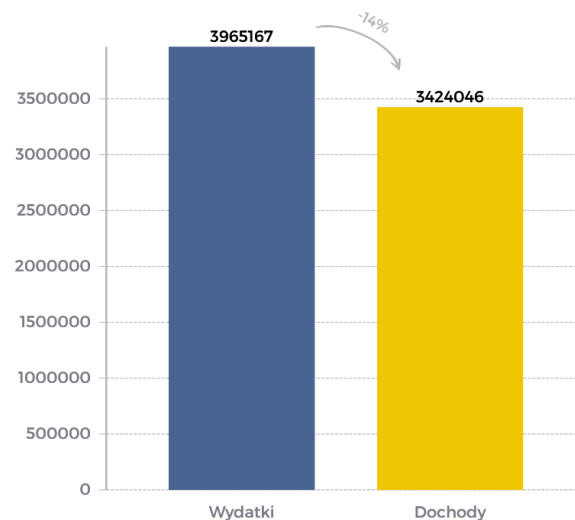

Gospodarka komunalna

Odpady komunalne

Bilansowanie systemu w 2021 r.

WYDATKI NA GOSPODARKE
ODPADAMI

3 965 166,98 zł

3 338,146

Odebrane odpady komunalne
(w tonach)

950,560

Odebrane odpady (niesegregowane w tonach)

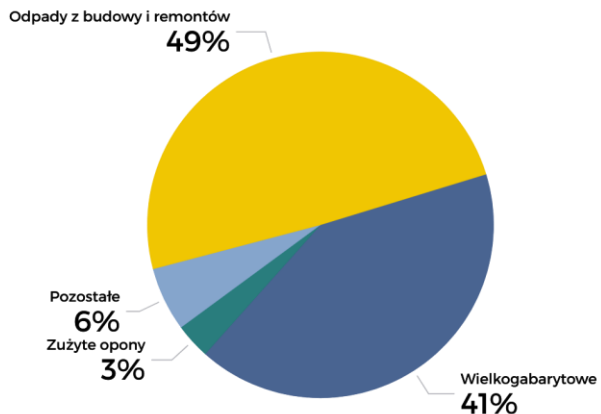
1758,020

Odebrane odpady
(segregowane w tonach)

Struktura zebranych odpadów w 2021 r.

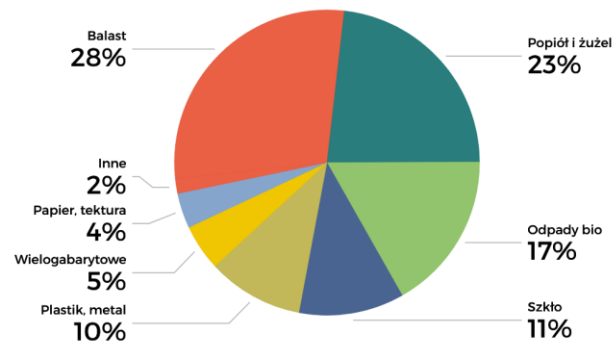
Odpady dostarczone do PSZOK

371,179

odpady dostarczane do PSZOK
(w tonach)

Odpady odebrane bezpośrednio z nieruchomości

3 338,146

Odpady odebrane bezpośrednio z nieruchomości
(w tonach)

340

odpady odebrane na mieszkańca (w kg)

Narodowy Program Szczepień Ochronnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2

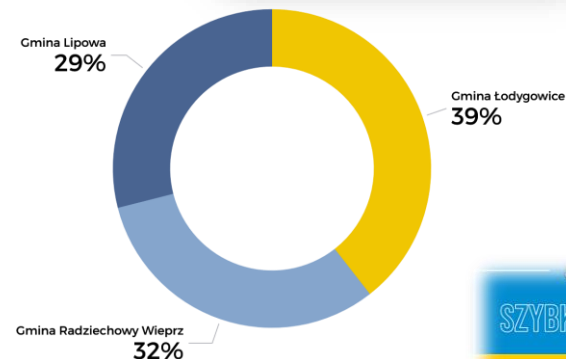

W ramach decyzji Wojewody Śląskiego w budynku Aktywności Społecznej w Lipowej utworzony został Punkt Szczepień Powszechnych dla mieszkańców gminy Lipowa, Łodygowice i Radziechowy Wieprz.

Pierwsze szczepienia rozpoczną się już 10 maja 2021 r.

Realizowane zadania: transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych. W celu realizacji ww. zadania został powołany koordynator do spraw szczepień na terenie Gminy Lipowa w związku z realizacją Narodowego Programu Szczepień. Zorganizowany został telefoniczny punkt zgłoszeń potrzeb transportowych oraz informacji o szczepieniach.

W 2021 r. do punktu szczepień na terenie gminy zaszczepiło się **6051** mieszkańców gminy Lipowa, **8245** mieszkańców gminy Łodygowice oraz **6600** mieszkańców z gminy Radziechowy Wieprz.

SZYBKA REJESTRACJA

W celu uniknięcia marnotrawienia szczepionek, istnieje możliwość szybkiej rejestracji i zaszczepienia się na miejscu w Punkcie Szczepień w Lipowej.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE
NA MIEJSCU

#SZCZEPIMYSIE

Koszt zadania 23 639,24 zł

Narodowy Program Szczepień Ochronnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2

Działania promocyjne, w tym organizacyjne, techniczne lub organizacyjno-techniczne, mające na celu zwiększenie liczby mieszkańców (w szczególności w wieku 60+) poddających się szczepieniu przeciw COVID-19. Na terenie gminy informacje o szczepieniach przekazywano m.in.: w trakcie Rodzinnych Festynów i Zawodów Gminnych OSP (Lipowa), organizowanych spotkań na stronach internetowych, portalach społecznościowych, tablicach ogłoszeniowych, w Biuletynie Informacyjnym Gminy, podczas ogłoszeń parafialnych, w trakcie obrad sesji Rady Gminy.

Do akcji promocyjnej szczepień włączyły się również aktywnie jednostki ochotniczej straży pożarnej z terenu gminy poprzez m.in. rozpropagowanie ulotek do mieszkańców, dowóz do punktu szczepień, zabezpieczenie terenu podczas mobilnych punktów szczepień. W ramach działań promocyjnych mających na celu zwiększenie liczby mieszkańców Gminy Lipowa poddających się szczepieniu dystrybuowano nieodpłatne materiały promocyjne w postaci zakupionych artykułów medycznych.

Koszt zadania: 9 933,51 zł

Narodowy
Program Szczepień

Wójt Gminy Lipowa informuje, że w dniu 11.09.2021r. (sobota) podczas Gminnych Zawodów OSP oraz IX Rodzinnego Festynu Sportowego odbywających się na terenie boiska sportowego LKS Skrzyżne Lipowa w godzinach od 9:00 do 14:00 będzie możliwość zaszczepienia się jednodawkową szczepionką Jonson&Jonson. Wszystkich chętnych serdecznie zapraszamy!

KANCELARIA PRZESA
RADY MINISTRÓW

GOV.PL/SZCZEPIMYSIE

989

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy działa **5 jednostek OSP** w tym **OSP Lipowa** i **OSP Słotwina** działają w KSRG . Wyposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych w gminie Lipowa w 2021 r

OSP	Wyposażenie w pojazdy pożarnicze	Ilość uprawnionych do działań ratowniczych	Ilość interwencji			Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza
			pożarnicze	miejsce zagrożenia	falszywe	
Lipowa	1 x GCBA, 1 x SLR	19	13	15	3	tak
Leśna	1 x GSBA, 1xSLR	19	5	19	0	tak
Sienna	1 x GSBA	17	5	2	1	tak
Słotwina	1 x GSBA, 1 x SLR	35	5	6	1	tak
Ostre	1x GSBA, 1 x SLR	16	10	23	3	nie

Ochotnicza Straż Pożarna są ważnym i niezawodnym partnerem samorządu w dbaniu o bezpieczeństwo obywateli, są pomysłodawcami ważnych inicjatyw społecznych podejmowanych na rzecz mieszkańców swoich miejscowości, mają wkład w budowaniu więzi lokalnych środowisk, rozwoju kultury i pielęgnowaniu tradycji. Strażacy cieszą się największym zaufaniem społecznym. Na taką ocenę zapracowali swoim autorytetem, zaangażowaniem w pracy na rzecz społeczności lokalnej i udziałem w akcjach ratowniczo-gaśniczych.

Bezpieczeństwo publiczne

Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze...

W 2021 roku Gmina Lipowa wsparła działania Jednostki OSP.

OSP LEŚNA - 13 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie remontu usunięcie azbestu oraz docieplenie części bojowej budynku jednostki OSP

OSP OSTRE - 17 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie remontu wymianę kotła i modernizację instalacji centralnego ogrzewania w garażach bojowych jednostki OSP.

OSP LIPOWA- 20 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie remontu elewacji budynku będącego siedzibą jednostki OSP.

Gmina dla mieszkańców

Działalność kulturalna i promocyjna Gminnej Biblioteki Publicznej w Lipowej

GMINNA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
W LIPOWIEJ

Biblioteka w liczbach

Zakupione książki
1519 łącznie 46 021

Zakupione audiobooków
35 łącznie 187

Zakupione książki z powiększoną czcionką
32 łącznie 143

Liczba wybożeń e-booków
112

liczba wypożyczeń zbiorów specjalnych
89

Działające kluby
2 Dyskusyjny Klub
Książki dla dorosłych,
Klub astronomiczny

Przyjętych darów książkowych
465

Aktywnych czytelników
1296

Ilość wypożyczonych książek
31 943

Środki pozyskane na zakup nowości wydawniczych
11 846 zł

Środki pozyskane na organizację spotkań autorskich
1 200 zł

Spotkania DKK
6

Liczba spotkań online
26 919

Warsztaty
51

Operacje samoobsługowe czytelników online
972

liczba odsłon strony internetowej biblioteki
5 191

Liczba unikalnych użytkowników strony internetowej
4 191

Środki pozyskane przez Bibliotekę

13 046 zł,

Z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

wysokość: **11 846 zł**

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego w ramach
realizacji Narodowego Programu Rozwoju
Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

**BIBLIOTEKA
NARODOWA**

Z innych źródeł: w ramach DKK - **1200 zł** na realizację spotkań autorskich online,
w ramach programu Dyskusyjne Kluby Książki 2021- dofinansowano
ze środków Instytutu Książki.

Promocja Gminy Lipowa w mediach

Kronika Beskidzka, TVP.pl, zywiec.naszemiasto.pl,
zywiec.supernowa.pl, zywiecInfo.pl Dziennik Zachodni,
Beskidzka24

TV: TVP3-Wiadomości Rolnicze, TVP3 Katowice

RADIO: m.in. Radio Eska , Radio Bielsko, Radio Katowice

Blisko 2 500 tysięcy polubieni, Zasięg postów ponad 10 000

Łączna liczba filmów - 60

Łączna liczba subskrypcji- 299

Łączna liczba wyświetleń w 2021 roku- 3009

Dziękuję za uwagę!

Źródło:

Dane od pracowników UG Lipowa

www.lipowaokolice.blogspot.com

www.lipowa.pl

www.biplipowa.pl

www.facebook.com Gmina Lipowa